

כניסת שבת: 18:54

יציאת שבת: 20:08

רבנו תם: 20:46

לקבלת העלון במייל:

sagifrenkel@gmail.com

לתגובות והערות:

שגיא 054-6868199

זה השער לה' צדיקים

יבואו בו

פרשת – ואתחנן

וְאַתְּחַנֵּן אֶל ה' בַּעַת הַהוּא לֵאמֹר. רַב לָךְ אֵל תּוֹסֵף דִּבֶּר אֵלַי עוֹד בְּדִבְרֵי הָזֶה (ג,כג-כו)

אדם ניגש אליי בערב תשעה באב ובפיו שאלה מייסרת: כמה עוד נבקש גאולה? ביקשנו בשנה שעברה וגם בשנה שלפניה, והקדוש ברוך הוא לא נענה – אז למה לבקש שוב? מי שמקבל מומד הודעה ולא עונה לך – אולי לא רוצה לענות לך חלילה?

תשובה נמצאת בפרשתנו, שנקראת תמיד אחרי תשעה באב. משה מתחנן אל הקדוש ברוך הוא לזכות להיכנס לארץ ישראל, ומתפלל לא פחות מ' 15 תפילות. הקדוש ברוך הוא אינו נעתר לו, ואף עונה במילים קשות ונוראות: רַב לָךְ אֵל תּוֹסֵף דִּבֶּר אֵלַי עוֹד בְּדִבְרֵי הָזֶה!

המדרש מרחיב (דברים רבה יא,י): משה לבש שק והתפלש באפר ועמד בתפילה ובתחנונים לפני הקדוש ברוך הוא, עד שהזדעזעו שמיים וארץ וסדרי בראשית. מה עשה הקב"ה באותה שעה? הכריז בכל שער ושער ברקיע ובכל בית דין ובית דין שלא יקבלו תפילתו של משה ולא יעלו אותה לפניו, מפני שנחתם עליו גזר דין.

התמיהה עצומה: היכן כח התפילה? כיצד הקב"ה 'חוסם' יהודי גדול כמו משה רבינו מתפילה? ובכלל, למה להשתיק אותו? אם הקדוש ברוך הוא אינו רוצה להקשיב לו – שלא יקשיב! כך מקשה המהר"ל בפירוש הגור אריה: "למה אמר 'רב לך' שלא יתפלל עוד? יתפלל ומה בכך?

הרבי מליובאוויטש ציטט רעיון מרטיט בשמו של הגאון ממונקאטש, בעל המנחת אלעזר, מגדולי גאוני הדור באירופה שלפני המלחמה. הקב"ה השתיק את משה רבינו בגלל הכח העצום של התפילה, כי עוד רגע היה נעתר לתפילה, אבל משה היה חייב להישאר במדבר מכמה סיבות שלא נרחיב בהן כאן. התפילה מוזעזעת את הרקיע, שפיכת הלב בוקעת את שערי השמיים, והקב"ה אינו נשאר אדיש כלפיה, ולכן ביקש ממושה להפסיק להתפלל.

הקב"ה עצר אותו דווקא אחרי 15 תפילות, משום שלכל עניין יש מספר מסויים של תפילות שפועלות אותו. זה כמו ילד שמבקש מאבא משהו, וילד חכם יודע שזה לוקח זמן עד שהבקשה מחלחלת ללב של אבא ומשנה את ההחלטה שלו. בפעם הראשונה אבא לא שומע אותו, בפעם השנייה אבא מתרגז, אולם בפעם השלישית האבא לא עומד בתחנוני הילד ו'נשבר'.

שום תפילה אינה נישאת לשווא. שום תפילה אינה מתבטלת בדרך לרקיע, אלא כל אחת פותחת עוד שער למעלה, מעוררת את מלאכי הרחמים ומשתיקה את מלאכי הדין, עד שכולן מתקבצות יחד לקבוצה אחת מכרעת ומחוללות את הנס. התפילה גם פועלת שינוי גדול באדם עצמו, ומתפילה לתפילה הוא נעשה קרוב יותר לקב"ה וראוי יותר לקבלת השפע.

כל תפילה של משה רבינו, מט"ו באב עד ז' אדר, דחפה עוד את שער הרחמים והתקדמה עד כיסא הכבוד. לכן כאשר הייתה חסרה רק עוד תפילה אחת למספר המכריע – הקדוש ברוך הוא עצר אותו רגע אחד לפני כן, בתפילת המנחה האחרונה של ז' באדר, והפציר בו: "רב לך" – ובעצם התכוון לומר: "רב לי", כביכול, אינני יכול עוד לעמוד בתחנונים שלך, ואנא תפסיק.

אנו מתקרבים לראש השנה, ליום הזיכרון, ומצות היום היא תקיעת שופר. ההלכה היא לתקוע מאה תקיעות, ומביא תוספות (ראש השנה לג, ב) בשם הערוך שהמקור לכך הוא מאם סיסרא. היא המתינה בחרדה לשובו של בנה משדה הקרב מול צבא ברק בן אבינועם וישראל, וידוע שהיא "פעתה מאה פעיות", וכנגד זה אנו תוקעים מאה תקיעות.

וכאן עולה שאלה פשוטה: מי עמד לספור את דמעות אם סיסרא? הרי הייתה לבדה בביתה? התשובה המדהימה היא שהקב"ה ספר! שום דמעה אינה הולכת לאיבוד, ואפילו דמעה על מצביא אכזר שיצא לשלוח חרב נגד ישראל. דמעות של אמא הן דמעות של אמא ומגיעות עד כיסא הכבוד, עד כדי כך ש-3,000 שנה אחר כך אנו נדרשים לתקן את הצער שלה עם מאה התקיעות שלנו.

מכאן הסיק הרבי מליובאוויטש מסקנה מטלטלת בעניין הבקשות על הגאולה: כל תפילה מקדמת אותנו עוד לקראת המטרה, ומיד ממש נגיע למניין התפילות הכולל שיפתח את שערי הגאולה. זה לא שהקדוש ברוך הוא מתעלם מהתפילות הקודמות, אלא כולן מתקבצות יחד ופועלות גאולה.

הדבר דומה לקבוצת אנשים שנתקלה בחומה שחסמה את דרכם. הגיבורים החלו לנתצה עם גרון. כשהם התעייפו, החליפו אותם חברים, עד שזעזעו את החומה והיא כבר מטה ליפול. כחם תש, ואז נותר החלש שבחבורה, והוא, במקום לתת מכה אחרונה, אמר: אם חבריי הגיבורים לא הצליחו – מי אני שאצליח... כמובן, האמת היא הפוכה: נותרה עוד תפילה אחת אחרונה שתשבור את חומות הגלות ותביא ישועה לכלל ישראל בקרוב ממש! (הרה"ג שניאור אשכנזי שליט"א, מתוך 'משכן שילה')

שְׁמוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקִדְשׁוֹ (היא)

אישה אלמנה צדקת וחסודה הקפידה מאוד על מצות הדלקת נרות שבת. מנהגה של האישה היה להקדים ולהדליק עשרה נרות, מדי ערב שבת, כשעה לפני השקיעה. בעת זו, מרבה הייתה להתפלל בבכיות אל מול הנרות הדולקים. לאותה אישה היה בן יחיד שיצא לתרבות רעה. פעמים רבות הפצירה בו האם שלא יחלל שבת ושלא יעשן, אך הבן סירב למלא את בקשתה. היא חזרה והתחננה לפניו יום יום, אך הוא בשלו.

ערב שבת אחד הרבתה האם בתפילה, וביקשה מבנה כי לכל הפחות – בזמן שנרות השבת שלה דולקים – לא יחלל את השבת. על כך, הסכים הבן להתחייב אף בחרם. מה עשתה האישה? קנתה נרות שבת גדולים במיוחד, עד שלבסוף קנתה לכל שבת עשרה נרות נשמה גדולים, אשר דולקים עשרים וחמש שעות... מכיון שהבן התחייב בחרם שלא לחלל את השבת בעוד הנרות דולקים, לא עמדה בפניו ברירה, אלא לשמור על קדושת השבת...

האם, אשר הייתה במצב כלכלי דחוק במיוחד, הייתה חוסכת במשך כל השבוע כדי שיהיה בידה הסכום הנדרש לרכישת הנרות, והבן עמד נפעם למול מסירות הנפש של אמו לקיום המצווה. היא הייתה מוותרת על מוצרי מזון, ובמעט כספי הפנסיה שקיבלה – הייתה רוכשת את הנרות. מסירות נפש זו סדקה את מעטה האבן אשר היה על לב הבן, עד שנעשה לבעל תשובה גמור! (נפלאותיך אישיחה)

מכאן תדע כל אם בישראל שזמן הדלקת נרות הוא זמן מסוגל מאוד לקבל את תפילותיה, זהו זמן ששערי שמים פתוחים, וזה הזמן שהאם תשא תפילה מעומק הלב על בעל ה ועל יוצאי חלציה. ויהי רצון שיתקבלו התפילות "כי שומע תפילות עדיך כל בשר יבואו". (מתוך 'ברינה יקצורו')

מעשה נורא סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א רבה של שכונת רמת אלחנן, באחת מדרשותיו הנפלאות המענגות את כל השומעים בשעה של קורת רוח בעולם הזה. סיפור זה ילמדנו פרק נוסף בהלכות אמונה פשוטה, עד כמה צריכים להתאמץ בעשיית המצוות אף ברגעי קושי, כדי שנכשיר את עצמנו לישועת ד' כהרף עין.

ומעשה שהיה כך היה: לפני שנים רבות, עבר יום אחד הגר"י זילברשטיין שליט"א ליד ה'שטיבלאך' המפורסמים בשכונת 'זכרון משה' בעיה"ק ירושלים. עמד שם זקן אחד וצעק: "צענטער" (עשירי) "צענטער" (עשירי), לתפילת מנחה. דפק אותו זקן על הקיר וזעק בקול ניחר: "האספו, האספו נא יהודים יקרים ואספר באוזניכם מעשה שראיתי במו עיניי לפני ארבעים שנה במוסקבה, ממנו תיווכחו לראות וללמוד כמה חשובה היא מצוה רבה זו".

"היה זה לפני עליית הקומוניסטים לשלטון ברוסיה", החל הזקן בסיפורו המרטיט. "יהודי נכבד, חבר בורסה מפורסם, יצא מביתו לסדרה של פגישות דחופות, והנה לפתע קוראים לו בקול מבית הכנסת הסמוך ומבקשים ממנו להשלים "צענטער" לתפילת מנחה.

"לא היתה דעתו של אותו עשיר נוחה להיכנס לתפילה דווקא בעת לחץ שכזו, ולא זו בלבד, הוא עוד התרגז על הגבאים שמצאו להם זמן עכשיו לתפוס אותו ל"צענטער" להשלים את המנין בבית המדרש, אבל מכיוון שיהודי הוא בכל זאת יהודי, שאל איש הבורסה את הגבאי האם יש כבר באמת תשעה יהודים והוא ישלים למנין, או שחסרים עוד כמה יהודים טובים..."

"היכנס נא לבית הכנסת ובדוק בעצמך את המצב", השיב הגבאי הפיקח. והנה, אך דרכו רגליו על מפתן בית הכנסת, ראה הגביר שלא מיניה ולא מקצתיה. במקום נכחו רק ארבעה או חמישה אנשים... אולם, מכיוון שדם יהודי זרם בעורקיו, לא נתן לו ליבו לעזוב את בית מקדש מעט זה לאחר שכבר בא בשעריו.

הוא החליט להמתין עד שיבואו עוד חמישה אנשים וישלימו את המנין החסר. במשך שעה ארוכה המתין הלה והמתין בקוצר רוח ובכיליון עיניים, אולם המנין עדיין לא נראה באופק. בזוכרו את סדרת הפגישות שעליו לקיים, קצרה עליו רוחו.

לבסוף נתקבץ מנין יהודים והתפילה המיוחלת החלה בשעה טובה ומוצלחת, אך אבוי: הש"ץ שעבר לפני התיבה מתפלל באיטיות מרובה ותפילתו ארכה זמן רב יותר מן הרגיל. והיהודי שלנו 'עומד על קוצים', רגליו בוערות. מצפה הוא בחוסר סבלנות בולטת לסיומה של התפילה, ומשנסתיימה התפילה אחרי קרוב ל 20- דקות, הוא רץ בחיפזון רב לבית הבורסה ובלבו חששות כבדים על ביטול הפגישות.

רב של אנשים הנמלט בדהרה על נפשו, כמפני חרב המתהפכת. "ברח מהר", צעקו עליו האנשים שעמדו מרחוק בבעתה, "הימלט על נפשך פן תיספה חלילה". מה התברר? בדיוק באותה שעה בה התקיימה התפילה בבית הכנסת, השתלטו הקומוניסטים על בנייני השלטון וכתובת הרציחה הראשונה שלהם היתה בבית הבורסה. בידם היתה 'רשימה שחורה' של אנשים שעליהם להרוג, והוא נמנה עליהם...

רק על ידי שהמתין לגמר התפילה, על אף שהדבר עלה לו במאמצים רבים ובהקרבה ממשית, ניתנה לו נפשו לשלל. כך סיפר היהודי הזקן בשטיבלאך של 'זכרון משה', תוך שהוא מציין שהסיפור התרחש ממש לנגד עיניו והוא עדי ממוקד ראשון.

מסיים הגר"י זילברשטיין שליט"א את הסיפור המופלא וסוחט ממנו לקח טוב ומוסר השכל: "ללמדנו יהודים יקרים! לפעמים נגזר על האדם גזר הדין החמור ביותר, עונש מוות רח"ל, אך הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו כי לא תמו, נותן לאדם הזדמנות אחרונה, הטומנת בחובה ניסיון קשה, כדי להצילו, שכן גם כאשר אדם 'עומד על קוצים' יש בכך משהו מן המוות... והיה, אם יהיה לבן חיל וינצח את המלחמה מכל הצדדים, תינתן לו נפשו לשלל ומזלו יעלה מבירא עמיקתא לאיגרא רמא". (המבשר תורני)

אחד הדברים שהתרחשו בט"ו באב, שהפך אותו ליום טוב לישראל, הוא שנתינו הרוגי ביתר לקבורה... בו ביום תיקנו לומר בברכת המזון ברכת 'הטוב והמטיב!' אני לא מבין... בחנוכה נעשו ניסים לעם ישראל... אומרים 8 ימים בכל התפילות וברכות המזון 'על הניסים'! מצויין!

בפורים נעשו ניסים לעם ישראל... אומרים 'על הניסים'! אבל כאן רק ניתנו גופות שלא הסריחו לקבורה, רבבות של יהודים נרצחו, ולכאורה אין שום משמעות לנס הזה... ואתה אומר כל השנה בכל ברכת המזון ברכת 'הטוב והמטיב'!?! איפה הפרופורציה???

אפילו על הניסים של יציאת מצרים יש לילה אחד מיוחד שמספרים בו על הניסים... למה על הרוגי ביתר אומרים ברכה כל השנה? ובכלל, על כל הניסים אנחנו מברכים 'שעשה ניסים לאבותינו'... אם הניסים הללו היו עם האבות שלי, איך אני יכול לברך 'על הניסים' על אבותינו שנרצחו?!

כשהיה בית המקדש עומד על מכוננו, היתה התגלות אלוקית... היתה שכינה שורה בישראל, כולם עבדו את ה' יחדיו. בשעת חורבן הבית, הסתלקה אותה הארה נוראה, וחשכו המאורות... אבל עדיין, הקב"ה התיר לפליטה את העיר ביתר, שהיתה מלאה חכמים וסופרים... נשאר קצת אור בעולם.

עד שהגיע הקץ, וביתר גם היא נחרבה. עכשיו ירד חושך כפול ומכופל... לא מספיק שנמצאים בתוך הענן והערפל, אפילו הפנס הקטן שהיה נותן לנו אור לכמה ס"מ קדימה... גם הוא כבה. עם ישראל נשאר בחושך עלטה!

אבל אפילו שהפנס כבר הפסיק לעבוד, הקב"ה השאיר איזשהו הבהוב דמדומים אחרון בפנס... הרוגי ביתר לא הסריחו. הנס הקטן הזה, בתוך ההסתר הגדול והנורא, החזיק רבבות של יהודים עם תקווה... הקב"ה לא עזב אותנו! הוא איתנו!

לכן כדי לחזק את האמונה הטהורה, תיקנו לנו שנאמר בכל יום 'הטוב והמטיב', כדי שנזכור שגם בהסתרה שבתוך ההסתרה, הקב"ה עדיין איתנו, הוא אוהב אותנו, הוא משגיח עלינו, הוא קיבץ אותנו מכל כנפות הארץ לארצנו, והוא גם עתיד ממש בקרוב, לפתוח לנו את הדלת... לערוך לפנינו שולחן... להוציא את השכינה מבית האסורים, להלביש אותה בבגדים מפוארים ולהזמין אותנו לשבת... עולם שכולו שבת!!!

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

ה' ישמור את כל עם ישראל, וכל חייל ישראל וכוחות הבטחון.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה, שירה דניאל בת ציונה. לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. עדן שירה בת גילה. לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים. לעילוי נשמות: ציפורה בת מורדוך ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורדוך ז"ל, מיכאל בן מורדוך ז"ל, רחמים בן מורדוך ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמות חיילנו והנרצחים ב 7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sH>